سەبارەت بە ئازادی ڕادەربڕین.. گفتوگۆ لەگەڵ مەنسور حیکمەت

چاوپێکەوتنی لەگەڵ ڕادیۆی ئینتەرناسیۆناڵی ستۆکهۆڵم لەگەڵ مەنسور حیکمەت

وەرگێڕانی بە کوردی:کاوە عومەر

ڕادیۆی ئینتەرناسیۆناڵ: ئاگادارن کە بە هۆی پەرەسەندنی ئاکسیۆنەکانی بزووتنەوەکانی ئۆپۆزسیۆنەوە، لەوانەش حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری لە دەرەوەی وڵات، لە دژی ڕێبەرانی ڕێژیمی ئیسلامیی ئێران، باس لە سەر ئازادی ڕادەربڕین لە نێوان ڕێکخراوە سیاسییەکاندا قوتبی بووەتەوە. تکایە دەتوانن زیاتر بۆ گوێگران ڕوون بکەنەوە دەربارەی بۆچوونی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری سەبارەت بە ئازادی ڕادەربڕین؟

مەنسوور حیکمەت: با یەک شت لەسەر ئەم باسە تایبەتە بڵێم، زۆر جێگای سەرنجە کە باسی ئازادیی دەربڕین کراوە، بەڵام خۆزگەم دەخواست باسەکە لەسەر ئازادی دەربڕینی خەڵک بووبێت. ئازادی دەربڕینی ئەمە و ئەوانەی کە چەوساوەن و دژی ئەم دەسەڵاتە دەجەنگن. جێگای سەرنجە کە مشتومڕی نوێ لە سەر ئازادی ڕادەربڕین سەبارەت بە ئازادی ڕادەربڕینی ڕێژیمە لە دەرەوەی وڵات! دەمەوێ سەر ئەمە. ئەمڕۆ خۆشبەختانە نەریتێکە هەمووان بەرگری لە ئازادی بێ مەرجی دەربڕین بکەن. بیست ساڵ لەمەوبەر پێموایە یەکەم بزووتنەوە و حزبی سیاسی کە مەقولەی ئازادی بێ مەرجی دەربڕینن و ئازادییە سیاسییە بێ مەرجەکانی لە بەرنامەی خۆیدا جێگیر کرد و لە کۆمەڵگەی ئێراندا بەرزی کردەوە، یەکێتی خەباتگێڕانی کۆمۆنیست بوو. پێموانییە لە مێژووی سەد ساڵی ڕابردوودا، لە شۆڕشی دەستوورییەوە تا ئەمڕۆ، هیچ لایەنێکی سیاسی داوای ئازادیی بێ مەرج و بێ سنووری ڕادەربڕین و ئازادییە سیاسییە بێ مەرج و بێسنوورەکانی بەرزکردبێتەوە. کاتێک ئەمە ئەم بابەتەمان هێنایە ئاراوە، زۆر بە کوفر دادەنرا. چونکە لەو سەردەمەدا فۆرمولەی شۆڕشگێڕانەی چەپی ڕادیکاڵ بریتی بوو لە: ئازادی بۆ گەل، سەرکوتکردن بۆ دژە گەل بوو.

لەبیرمە لە بابەتێکدا لەگەڵ چریکە فیدائیەکاندا، ئەم باسەمان هەبوو کە بێ مەرجی ئازادیی قسەکردن مەرجێکە بۆ پشتیوانیکردن لە ئازادیی خوارەوە بەرامبەر بە سەرەوە. هەر جۆرە مەرجێک لەسەر

ئازادی قسەکردن و ڕادەربڕینی سیاسی ئامرازێکە بۆ دەسەڵاتی باڵا لە کۆمەڵگادا بۆ سنووردارکردنی ئازادی هەندێک کەس لە کۆمەڵگادا، لە ڕێگەی ئەو تێبینییەوە. دانانی تێبینی لەسەر ئازادی لە هەر سیستەمێکدا بە زیانی نزم و بە قازانجی بەرزەکانە. خۆشبەختانە ئەو قۆناغە تێپەڕیوە، ئێستا هەمووان قەناعەتیان بەوە هەیە کە دەبێ ئازادیی بێ مەرجی ڕادەربڕین ه□ بێت. بێگومان ئەمە پێشکەوتنە. لەو کاتەدا پێیان گوتین ئازادی بێ مەرجی دەربڕن بە واتای بەرگریکردنتان دێت، بۆ نمونە لە گۆڤاری "میزان"ی ئەندازیار بازرگان کە حزبوڵڵا ویستویەتی دایبخات. بەڵام دۆخەکە گۆڕاوە.

سەبارەت بە خودی مەقولەی ئازادی دەربڕین، ئەمە بەشێکی دانەبڕاوە لە بەرنامەی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری، نەک هەر ئازادی دەربڕین بە مانای داواکارییەکی سیاسی، بەڵکو هەر جۆرە دەربڕینێکی بوونی ڕۆحی و کۆمەڵایەتی مرۆڤایەتییە. بەرنامەکەمان پێی وایە لەژێر فۆرمولەگەلێکی وەک سوکایەتی کردن بە حورمەتی گشتی و سوکایەتی کردن بە ڕێوڕەسمی نەتەوەیی و لاوازکردنی ئابووری جەنگ و هتد ناتوانرێت ڕێگری لە کەس بکرێت لە قسەکردن و دەربڕینی خۆی. ئەمانە هەموو ڕەهەندەکانی ئازادی ڕادەربڕینن کە بەرنامەکەمان بە وردی باسی کردووە. هەندێک کەس پێیان وایە بەو پێیەی با بەتی ئازادی ڕادەربڕینە، پەیوەندی بە سەندیکای نووسەرەوە هەیە، چونکە ئەوانەن کە بە ڕواڵەت شتەکان "دەربڕن". چونکە ئەوان دەربڕین بە سنووردار لە قسەکردن و نووسیندا دەبینن، دەڵێن ئازادی ڕادەربڕین ئازادی قسەکەر و نووسەرە. لە ئەنجامدا لە هەر شوێنێک بیانەوێت نیشان بدەن کە ئازادی ڕادەربڕین پێشێل کراوە، بۆ نموونە دەچنە لای نووسەرێک کە ڕۆمانەکەی سانسۆر کراوە، کە بێگومان ئەمەش شتێکی خراپە. بەڵام ئازادی قسەکردن ئازادی ڕادەربڕینە. هاوتای freedom of expression ، واتە ئازادی دەربڕینی خۆت بە هەر شێوازێک کە بتەوێت (لەوانەش) بە شێوەی هونەری. ئێستا لە ئەمریکا مشتومڕێک هەیە کە ئایا دەتوانن ڕێگری لە سووتاندنی ئاڵای ئەمریکا بکەن یان نا. ئەو ئارگیومێنتە پێچەوانەیەی کە نەیتوانیوە ڕێگری لەم کارە بکەن، ئەوەیە کە ئەمە بەشێکە لە ئازادی ڕادەربڕین. ئەو کەسە دەیەوێت بە سووتاندنی ئاڵای ئەمریکا هەستێک نیشان بدات و ئەمەش مافی هەمووانە. بەم شێوەیە ئازادی ڕادەربڕین تەنیا ئازادیی قسەکردن نییە، ئازادی دەربڕینی بوونی سیاسیی خەڵکە و بە پلەی یەکەم گەرەنتی ئەوەیە کە ژێرەوەی کۆمەڵگا لە سەرەوە وەربگیرێت، کە چالاکیی ئینسانی سەلامەتە لە دەستوەردان لە لایەن سەرەوە.

پارێزراو لە دەستێوەردانی دەسەڵاتی باڵا لە کۆمەڵگادا، بە حکومەتەوە، یان بۆ نموونە لە چوارچێوەی زانکۆیەکدا، زانکۆیەک

دەیەوێت سانسۆر بۆ پرۆفیسۆرێک بکات، یان خاوەنکارێک دەیەوێت سانسۆری کرێکارێک و چالاکییەکانی بکات. ئازادی ڕادەربڕین گەرەنتی ئـازادبوونە لە دەربـڕینـی هەست و بۆچوون و تێڕوانینەکانیـان و ئاگـاداركردنەوەی کەـسانی دیکە لەو بـارەیەوە بە هەر شێـوەیەک و میـدیۆمێک بێـت. بەداخەوە وەک وتـت ئێـستا بە ڕواڵەت ئەم باسـە پێچەوانە بووەتەوە.

ڕادیۆی ئینتەرناسیۆناڵ: گـوێگرێک ڕای ئێـوەی پرسی سەبارەت بەو لێدوانەی ڤۆڵتێر کە دەڵێت “ئامادەم ژیانی خۆم ببەخشم بۆ ئەوەی بەرامبەرەکەم بتوانێت قسەی خۆی بکات”.

مەنسور حیکمەت: بەڕێزان لە کورتە وتارێکدا لە ئیسکرا ٥ باسی ئەم خاڵەم کردووە. دەزانم ڤۆڵتێر ئەمەی وتووە و منیش ئامادەم ژیانی خۆم ببەخشم بۆ کۆمەڵگایەک کە هەموو کەسێک بتوانێت قسەی خۆی بکات. بەڵام ئەگەر فۆرمولەکردنەکە ئەوە بێت، ئایا ئامادەی گیانی خۆت بدەیت بۆ ئەوەی لاجوردی، سۆروش، موهاجرانی، خاتەمی و خامنەیی بتـوانن لە دەرەوەی وڵـات بە ئـازادی قسـە بکەن؟ ئێمە دەڵێیـن تۆ فۆرماڵیزمێکی زارەکی بەکاردەهێنیت بۆ داپۆشینی هێرشێکی سیاسی کۆنەپەرستانە بۆ سەر ئازادی ڕادەربڕینی ڕاستەقینەی خەڵک. قسەکردن لەسەر سروش، خاتەمی، موهاجرانی، خامنەیی، لاجوردی لە ئەوروپا، کە ئازادی ڕادەربڕین مسۆگەرە، مانای ئەوەیە کە پلاتفۆرمێک لە حکومەت وەردەگرن، قسەکانی خۆیان دەڵێن، با دەنگێکی هێندە ناشیرین بکەم کە کەس گـوێی لەمـانە نەبێت وشە، ئـازادی ڕادەربڕینیـان پێشێـل نەکردووە، ئازادی ڕادەربڕینم دەردەبڕم. نەک هەر ئامادە نیم ژیانی خۆم ببەخشم بۆ ئەوەی لاجوردی قسە بکات، بەڵکو شەڕ دەکەم و ئامادەم ژیانی خۆم ببەخشم بۆ ئەوەی لاجوردی جارێکی تر نەتوانێت قسە بکات. هەوڵ دەدەم هەر جۆرە دەربڕینێکی سیاسی لە ئیسلامی سیاسی وەربگرم. من ئەمە بە هەمان ئازادیی خۆم دەزانم. پێم وایە هەموومان واین، بـووم بە کۆمۆنیست بۆ ئەوەی هەوڵـی بێـدەنگکردنی شتەکـانی ئەم کۆمەڵگایە بۆ هەتا هەتایە و مرۆڤایەتی بەجێبهی□□م. □وونە کە من ئامادە نیم ژیانی خۆم ببەخشم بۆ ئەوەی ئەوان قسە بکەن.

گوێگر: پرسیاری یەکەمم سەبارەت بە ئازادی ڕادەربڕین، کاتێک دەڵێین دەبێت گشتگیر بێت بەبێ هیچ مەرجێکی تر. لە یەکەم بەرنامەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێراندا باس لەوە کرابوو کە ئازادی بێ مەرجە، بەڵام بەدیاریکراوی ئەوە بوو کە نابێت بۆ پاشایەتیخوازەکان و هاوشێوەکانیـان بێـت، ئەمە خۆی مەرجێکە. دووەم: ئەمڕۆ زۆرینە لە هەمـان ڕادیۆ قسـەیان کـرد. ئایـا ئەمە نیشـانەی وەهـم و وەهمـی زۆرین□ی یـان ئەوەی لە داهـاتوودا بیـر لە ی□ک□ـزی دەکەیتەوە، چونکە کاتێک بزوتنەوە گەلێک بۆنموونە کوردستان پێکەوە دادەنیشن،

حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری یەکسەر لە هەموو بڵاوکراوەکاندا هەموویان دەخاتە ژێر پرسیارەوە، ئایا ئەمە ئەمڕۆ هۆکاری چییە؟

مەنسوور حیکمەت: لە بەرنامەکەماندا هیچ مەرجێک بۆ ئازادی قسەکردن و ئازادی سیاسی نییە. لە بەرنامەی حیزبی کۆمۆنیستدا کە لە سەردەمی ئێمەشدا نووسرابوو و ئێمە ڕەشنووسەکەیمان نووسی، هیچ مەرجێک بۆ ئازادیی قسەکردن و ئازادی سیاسی نەبوو. لەسەر پێکهاتەکە بوو. گفتوگۆکە لەسەر ئەوە بوو کە ئایا کۆمەڵگا تەحەمولی پێکهێنانی ئەو حزبانە دەکات کە بە ئاگایی و بە ئەنقەست و بە ڕاگەیاندنی فەرمی خۆیان، حزبی ڕەگەزپەرست و فاشیستن؟ پێم وایە ئەمە بابەتێکی کراوەیە بۆ هەموو کۆمەڵگایەک. هەموو کۆمەڵگایەک دەتوانێت دیاری بکات کە ئایا ڕێگە بە ڕێکخراوێک دەدەن کە بە ئاشکرا و بە فەرمی بەشێکە لە ئایدۆلۆژیاکەی و شانازی بەوە دەکات کە دژە ژنە، دژە کوردە یان دژە ڕەشپێستە، پێک بێت و بارەگا و نووسینگەی هەبێت. ئەمە زیاتر پرسیارێکی تاکتیکییە نەک پرەنسیپ. پێکهاتن جیاوازە لە دەربڕین. ئەگەر هەندێک کەس ڕێکخراوێک دروست بکەن بۆ ئامانجی ئازاردان، بۆ نموونە کەمینەیەک لە کۆمەڵگادا، دەبێت یاسایەک هەبێت کە بازنەی ئەم ڕێکخراوە کۆنتڕۆڵ بکات. بەڵام ئازادی ڕادەربڕین بە پێناسە ئەو ئازادییەیە کە لە ڕێگەیەوە دەتوانیت بۆچوون و هەستی خۆت دەربڕیت، تەنانەت ڕەگەزپەرستترین وشە و هەموو شتێک، بەبێ ئەوەی بەرکەوتنی جەستەیی و ئاماددەیی ماددیت لە ژیانی کەسانی دیکەدا هەبێت، ئەوانی دیکە دەتوانن دەربڕینەکەت ببیینن و ببیستن و تێپەڕن. تۆش هێرشێکی لەوە زیاتر ناکەیت. دەربڕین بەم مانایە دەتوانرێت پارێزراو بێت. تەنانەت ناشیرینترین بۆچوونەکانیش پێویستە ئازادانە دەرببڕدرێن چونکە ئەوەی ئەمڕۆ تۆ بە ناشیرینی دەزانیت، دەبێت لایەنی بەرامبەر باوەڕی بەوە هەبێت کە ڕاستە و پێویستە بخرێتە سەر کورسی، و ناتوانیت تاکلایەنە پێش ئەو پرۆسەیەی کە تێیدا ڕاستییەکە ئاشکرا دەکرێت ڕایبگەیەنیت کە ئەمە ڕاستییەکەیە وتەنها ئەو کەسانەی کە ئەمە دەڵێن دەتوانن ئازاد بن. ئازادی ڕادەربڕین بێئەدەبترین و نائاساییترین و بەدبەختترین دەربڕینە. ئەمەش نیشاندەری ئازادی ڕادەربڕینە. لە ئەنجامدا بە بڕوای من نابێت هیچ سنوورێکی هەبێت. تەنانەت ئەو سنوور و کەلێنانەی کە ئێستا بۆ نموونە لە ئەمریکا بۆ کۆنترۆڵکردنی پۆرنۆگرافی لە ژێر ناونیشانی بریندارکردنی خاوەنێتی گشتیدان، سنوور و کەلێنی تارادەیەک فەرمین بۆ ئازادی ڕادەربڕین کە ئەوانەی لە بواری پۆرنۆگرافیدا کاردەکەن هەمیشە مشتومڕێکی بنەڕەتییان لەگەڵدا هەیە، یان بۆ نموونە ئازادی دەربڕینی ڕۆژنامەنووسانی فەرەنسی و ئەمریکی و بەریتانیا لە شەڕی کەنداو،

شەڕی ئەمریکا و عێراق، لە چوارچێوەی بەرژەوەندی نەتەوەیی و بەرژەوەندی جەنگدا بە توندی سنووردار بوو، ئەمەش دەنگەدەنگێکی زۆری لێکەوتەوە. بەڕای من نا بێت هیچ سنوورێک هەبێت.
سەبارەت بە خاڵی دووەم، ئێستا کە لەگەڵ کەسانی دیکەی ئ□ پۆزسیۆن قسەمان کردووە، دەمانەوێت لەگەڵیان یەکبگرین یان نا؟ ئەوەندەی پەیوەندی بە حزبی کۆمۆنیستی کرێکارییەوە هەیە، باشە ئێمە هیچ نیازێکمان نییە لەگەڵ ئەو ڕێکخراوانەی باسیان کرد یەکبگرین. بەڵام ئێمە لە ژێر هەر سەقفێکدا لەگەڵ هەر کەسێکدا دەردەکەوین. ئێمە پێمان وایە دەتوانین لە هەر شوێنێک کە هەندێک کەس قسە بکەن و هەندێکیش گوێیان لێ بێت دەتوانین ئامادە بین. من بە شەخسی□ت سەبارەت بە بوونی، (پ□م□وایە مەبەستیان بوونی کومەڵەیە لە پەرلەمانی کورد)، پێموایە گرنگ ئەوەیە کە لەوێ گوتوویانە. هیچ شتێکی خراپ نییە کە ڕێکخراوێک بچێتە هەر شوێنێک و قسەکانی خۆی بڵێت- لە هەندێک شوێن کێشەیەک هەیە کە دەتوانرێت بە شێوەیەکی کردەیی نیشان بدرێت کە ئەمە کۆتاییەکەی زیانبەخشە بۆ بزووتنەوەکە- بەڵام ئەوەی گرنگترە ئەوەیە کە لەوێ گوتوویانە؛ ئایا ئەوان وەهمیان لەسەر ئەو د□س□□□اتە دروست کردووە کە بەشداریان تێدا کردووە یان خەباتیان لەدژی کردووە؟ ئەمە شتێکە کە دەبێت بە شێوەیەکی کۆنکرێتی ببینرێت. من بە شەخسی عەیب لە هیچ کەسێک نادۆزمەوە کە لە پشت پۆدیۆمێکەوە دەربکەوێت، لە پان□□□ک یان لە باڵەخانەیەکدا کە حزبەکانی تەواو پێچەوانەی ئەون. بڕیارە پڕوپاگەندە دژی پڕوپاگەندەی دوژمن بێت و ئەگەر دوژمنێک لە خەندەقێکدا قسە بکات، بچێت و لەبەردەمیدا دەربکەوێت و قسەی خۆی بکات. من بە وەک خۆم هیچ کێشەیەکم لەگەڵ ئەم بابەتەدا نییە.
ڕادیۆ ئینتەرناشناڵ: دەوترێت ئازادی ڕادەربڕینتان، شێوازی قسەکردنتان، پیرۆزییەکانی هەندێک کەس پ□ش□□ د□کات. پێویستە ڕێز لەو پیرۆزیانە بگیرێت، جا نەتەوەیی بێت، ئاینی بێت یان ئەخلاقی. باوەڕت بە شتێکی وا هەیە؟ بەڵام پێش ئەوەی وەڵام بدەیتەوە، گرنگی بە پرسیاری گوێگرێکی تر بدە:
گوێگر: … ئایا م□ی□□ دژبەیەکەکان هەمیشە لە بوونی کەسانی وەک لاجوریدیدا خۆدەنوێنێت؟ ئێوە گرنگی بە پرسەکانی دوای ش□□ش□ ئ□کتۆبەر و سەرکوتکردنی م□ی□□ ج□راوجۆرەکان لەلایەن بەلشەفییەکانەوە دەدەن؛ ئایا هەموو ئەوانە لاجوردیەکان بوون؟ گەرەنتی چییە کە من وەک م□ی□□کی بۆرژوازی لەسەر هەموو بۆچوونێکم لەلایەن ئێوەوە سەرکوت نەکرێم؟
مەنسوور حیکمەت: سەبارەت بە پرسیارەکەت و باسکردنی پیرۆزییەکان، من هیچ شتێکی پیرۆز بە هۆکارێکی کافی نازانم بۆ ئەوەی ڕێگری لە

قسەکردنی کەسێک بکات. بۆ ئەوەی کەسێک قسە و بۆچوونەکانی لەگەڵ کۆمەڵگادا نەخاتەڕوو. ئەمەش بە هیچ شێوەیەک ڕێگەپێدراو نییە، پێناسەی پیرۆزییەکان بۆ کۆمەڵگا ئامرازێکە بۆ کۆنترۆڵکردن و سەرکوتکردنی کۆمەڵگا . بەڕای من قسەکردن و ڕەخنەگرتن لە هیچ شتێک ناتوانێ ببێتە بەربەست، هەرچەندە بۆ هەندێک کەس پیرۆز بێت، ئەگینا کۆمەڵگا بەرەو پێش ناچێت. لە بەرنامەی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریدا، گوتوومانە ئازادی ڕەخنە بەبێ مەرج، ئازادی ڕەخنە و سنووردارنەبوون بە مەیل و ئەخلاقی لایەنی بەرامبەر. ئەم ئامرازانە هەمیشە لە سەرەوە بۆ خوارەوە بەکاردەهێنرێن. بۆ نموونە کەسێک کە دەڵێت حەیا و حورمەتی گشتی بریندار بووە، لە چوارچێوەی باسی ئابڕوی گشتیدا بەرژەوەندییە کۆمەڵایەتی و ئابورییەکانی دادەپۆشێت و کاتێک پێت دەڵێت کە ئابڕویی گشتی بریندار بووە، ئەوا ڕووبەڕووی ڕەوتێکی گۆڕانی کۆمەڵگا دەبێتەوە . ئەمە گۆشەیەکی کۆنترۆڵی مرۆڤەکان و کۆنترۆڵی کۆمەڵگایە.

سەبارەت بە قسەی گوێگر، ئایا هەموو نەیارەکانمان لاجوردی بن، ئەمە ئەمەمان نەگوتووە، نە پێمەوایە. سەبارەت بەوەی کە ئەوان گەرەنتییەکیان دەوێت کە ستەمیان لێ نەکرێت، دەڵێم پێویستە ئەو گەرەنتییە لەو کەسانە بکرێ کە ستەمکارن. ئەگەر بیبینم لە هێڵی پێشەوەی شەڕی دژی کۆماری ئیسلامی کە سیمبولی چەوساندنەوەی خەڵکە، ئەگەر بیبینم ناڕەزایەتی دەربڕین بەرامبەر بە سەرکوتکردنی کۆمۆنیستەکان، دژی سەرکوتکردنی ناڕەزایەتییە کرێکارییەکان، دژی سەرکوتکردنی ژنان لەو کۆمەڵگایەدا، نەک لە ماڵەکەی خۆیدا، بەڵکو وەک حزبێکی سیاسی، بێگومان مافی ئەوەی پێدەدەم هەزار و یەک ئیراد بگرێت. بەڵام ئەوە شاهیدی جەمسەرگیرییەکن لە دەرەوەی وڵات کە تیایدا لایەنگرانی حکومەتێک، حکومەتی کۆماری ئیسلامی، کە کاک موهاجرانی وەزیری کابینە و ئەندامی دەسەڵاتی جێبەجێکردنەکەیە و تێیدا من و تۆ، و ئەمە گوێگری دەست، بێ مافین، دەسەڵاتێک کە لە ترسی تیرۆرکردنی، ئەمە هێشتا لێرە ئاگاداری خۆمان بین، لایەنگرانی دەسەڵاتی جێبەجێکردنی ئەو حکومەتە پرسی ئازادی قسەکردن دەهێننە بەردەم ئۆپۆزسیۆنی کۆماری ئیسلامی. وەک ئەوەی هەندێک ئازادی ڕادەربڕین قەرزاری ئەمە بن! ئەمەش دیماگۆگییەکی دیکەیە. هاوڕێکەم هیچم نییە بیڵێم، با دابنیشین و باسی ئەزموونی سۆڤیەت بکەین، من هەرگیز پرۆسۆڤیەت نەبووم. ڕەنگە زۆربەی ئەو کەسانەی کە دەبێ دابنیشن و باس لەوە بکەن کە لە سۆڤیەتدا چی ڕوویداوە، دەستی ئەم هاوڕێیەمان بن. من نەچوومەتە پیرێ، بەڵام با دابنیشین و باسی چین بکەین. من بۆچوونی خۆمم هەیە. ئارگومێنتی من ئەو گەرەنتییەیە کە ئەوە لە کۆمۆنیستەکان دەتانەوێت بۆ ئەوەی ئایا ئازادی لە دوای

شۆڕشێکی کۆمۆنیستی سنوور و بەشایی دەبێت یان نا، ئەوە لە بیرکردنەوەی کۆمۆنیستەکاندایە سەبارەت بە کۆمەڵگا و پەیوەندییەکانیان لەگەڵ پەیوەندییە موڵکییەکان و نەهێشتنی هۆکارەکانی ژێردەستەیی و خنکاندن و بوونی دەوڵەت. لەناوبردنی چینی ستەمکار و ستەملێکراودا، ئەمانە گەرەنتی کۆمۆنیزمن بە ئازادی نەک ئەخلاقی شەخسی من. لەوانەیە پێت وابێت فڵان کەس دەبێت کەسێکی خۆپەرست بێت یان ڕەنگە سبەی هاوڕێکەی ناچار بکات. بڕیار نییە لە کۆمەڵگادا متمانەمان بەم پێوەرانە هەبێت. ئایا ئەوە لە کۆمۆنیستەکان باشتر خاتەمی دەناسن؟ یان ئامادەی سوێند بە ویژدانی موهاجەرانی باشتر سوێند بخویت لە بەرپرسی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری ئێران لە دەرەوەی وڵات؟ نەخێر. ئەوە دەبێت کۆمەڵگایەک لە خۆیاندا وێنا بکەن کە هەز تیایدا مانایەک نادۆزێتەوە، کە بە ژێرەوە ڕزگاری بووەو دەتوانێت بەرگری لە خۆی بکات و شتێک بە ناوی سەرە وە وخوارە نادۆزێتەوە. کۆمۆنیستەکان پرسی ئازادی “بە شەرتی چەقۆ” و “وەرە متمانەم پێ بکە” و “بزانە چەند کەسێکی بەڕێزم” ناوروژێنن. ئەمە لە هەڵبژاردندا بەدوای دەنگدا ناگەڕێین. ئەمە دەڵێین با بناغەی کۆمەڵگا کە لەسەر ئیستغلال و چەوساندنەوە دامەزراوە، هەرچەند خراپ بین من و تۆ، بەڵام لە کۆمەڵگایەکدا کە چیتر چین و توێژ نەماوە و پێویست ناکات کار بە ئەوە بکەم تا نانی شەوانەم بەدەست بهێنم. و لە ئەنجامدا ناچارم گوێ لە قسەکانت بگرم و ئەگەر ناڕەزایی دەرببڕم، سەرباز دەهێنیت و ستەمم لە دەکەیت، ئەوا لە کۆمەڵگەیەکی وادا کەهەموو مرۆڤەکان ئازادییان هەیە و گەرەنتی ئەوەش سیستەمی کۆمەڵایەتی و ڕزگارییەکە دەوڵەت تێیدا بە بنەما و سوپا هەڵوەشاوەیە. ڕژیمێک بە سەرکوتی مەزهەبی، لەگەڵ سپای پاسداران، بە ئەشکەنجە و بەردبارانکردن و کوشتار لەسەر کاردایە ، لایەنگرانی ئەو دەسەڵاتە هاتوونەتە دەرەوە بە داوای ئازادی ڕادەربڕین لە بزووتنەوەیەکی سیاسی بە ناوی کۆمۆنیزمی کرێکاری، کە لەگەڵ هەڵوەشاندنەوەی سوپا، هەڵوەشاندنەوەی ڕێکخراوە نهێنییەکان، ئازادی سیاسی بێ کەت ومەرج، یەکسانی تەواوەتی ژن و پیاو، ئازادی کۆبونەوە و مانگرتنە! پێت وانییە لەڕە شتێکی خەمناک ڕوویداوە؟ پێت وانییە شتێکی سەیر ڕوودەدات؟ وەک ئەوە وایە بە نموونە یەکێک لە وەزیرە میانڕەوەکانی پینۆشە بەڵێت ئازادی ڕادەربڕینمان لەلایەن نەیارانی ڕژیمەوە پێشێل کراوە! یان وەزیری پیشەسازی و بازرگانی هیتلەر کە کۆمەکێک لە خۆی میانڕەوتر بوو، ناڕەزایەتی دەربڕی بەرامبەر بە بزووتنەوەی دژە فاشیست، چ گەرەنتییەکم هەیە کە ئەوە بێنە سەر کار و ڕەچاوی ئازادی بکەن؟! ئاخر ئەوان لە سەرکوتگەرترین دەسەڵاتەکانی مێژوودا دانیشتوون و

دەستیان تا ئەژنۆیان لێ خوێندایە. پەروەرەکانی ئەخلاق و شەرەف کە خاتەمی و موهاجەرانی بەڕێوە دەبەن هیچ جیاوازییەکیان لەگەڵ من و تۆ نییە. ئەگەر ڕۆژێک من و تۆ لەو حکومەتەدا بووینایە، ئێستا هاوارمان دەکرد، دەمانگوت ئێمە لەگەڵ ئەوان نین، من شەریک نیم لەم تاوانە، با بیانڕوخێنین. ئێمە ئەوەی هەمانە دەیڵێین. ئێستا وەزیری ئیرشادی ئیسلامی، واتە وەزیری سانسۆری کۆماری ئیسلامی،داوای ئازادی دەربڕین لە منی کۆمۆنیستی دەرەوەی وڵات دەکات؟ پێم وایە پێویستە ڕەهەندەکانی پێوانەکردنی کێشەکە بهێڵرێتەوە. ئەم جوڵەیە ناشیرینە.

ڕادیۆ ئینتەرناسیۆناڵ: لە پێوەندی لەگەڵ هەمان ئەو وتووێژەی کە ئێوە کردتان، ئاگادارییەک لە "کار"ی ژمارە ١٨١ ئۆرگانی ئەکسەرییەتدا هەیە، کە بە واژۆی ئەکسەرییەت، پارتی دیموکراتی گەلانی ئێران و کۆماریخوازە نیشتمانییەکانی ئێران، کە لەقاودانەکەی ئێمەیان لە دژی موهاجەرانی و سروش بەکردەوەیەکی توندوتیژ و هێرشکردنی کەسی زانیوە و مەحکومیان کردووە. بیر له چی دهکهیتهوه؟ مەنسوور حیکمەت: پێموایە دەسیسەکە نزیک بووەتەوە لە سوریالیزم. خەباتکارێکی دژە ئاپارتاید بهێنن، ئەم دیمەنەی پیشان بدەن، بڵێن: ئەم ڕۆژنامەیە "ئەکسەرییە"تە، ئەوەش کۆماری ئیسلامییە و ئەوانەش چەپ و کۆمۆنیستەکانن. ڕژیم سەدان هەزار کەسی کوشتووە، لەو وڵاتەدا ژنان مافی قسەکردنیان نییە و لەم دوایانەشدا ڕوون بووەتەوە کە تەنانەت نایەکسانی ژنانیش نابێ قسەی لەسەر بکرێت. لەو وڵاتەدا ژنان لەسەر تاوانی خۆشەویستی، لەسەر پشتکردن لە هاوبەشە سێکسییەکانیان بەردباران دەکرێن. لەو وڵاتەدا نازانرێت گۆڕی زۆر کەس لە کوێیە، زۆر کەس نازانن ئازیزترین کەسەکانیان لە کوێ نێژراون. ئەم "ئەکسەرییەتە"کە بۆ ماوەیەک هاوکاری ڕژێمی کرد و هەر ئەم دەسەڵاتە بوو کە نەیویست و دەریان کرد، ئێستا دەرگایەکی تریان لە باخچەی سەوز بینیوە، ڕێکخراوێکی لەو شێوەیە بڕیارنامەی دەرکردووە و ڕوونترین قوربانی توندوتیژی، لە توندوتیژی دژی دەسەڵات لە دەرەوە هۆشداری داوە! پێم وایە ئەوان پێدەکەنن. پێدەکەنن ئێمە دەتوانین لەم جیهانە خەمناکەدا بژین تەنیا لەبەر ئەوەی بە زمانی فارسی بەجێهێڵراو قسە دەکەین و ئەدەبیاتمان بە ڕێنووسی فارسی جێهێڵراو نووسراوە و جیهان کاریگەریی لەسەر نییە و لەبارەیەوە نازانێت. ئەگینا هەمووان بەم شتە پێدەکەنن. ئەوە خەڵکە کە لە ژێر توندوتیژیی کۆماری ئیسلامیدان، ئەوە ئۆپۆزیسیۆنە کە لە ژێر توندوتیژیی کۆماری ئیسلامیدایە. باشترین هاوڕێیانی ئێمەیان کوشتووە، سەرکردە کرێکارییەکانی ئەو وڵاتەیان کوشتووە،

باشترین کەسانی بزووتنەوەی خوێندکاریان کوشتووە، ئازیزترین تێکۆشەرانی ئازادی سەردەمی شایان لە لیستی شا و لەوەش زیاتر کوشتووە. با هەموو خۆتان بکەنە قازی، ناشیرین نییە ڕێکخراوێکی سیاسی ئاگادارییەک دەربکات و حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری لە توندوتیژی دژی کۆماری ئیسلامی ئاگادار بکاتەوە؟ من لەم بیرخراپییە تێناگەم، نەخێر، بە جۆرێک تێدەگەم. واتە دەتوانم بیر لە ژمارەیەکی زۆر کەم و بە زەلیلکردنێکی زۆرەوە بکەمەوە، بەڵام ناتوانم تێبگەم مرۆڤی ڕاستەقینە چۆن تا ڕادەیەک و بەو ڕەهەندە بچووکانە کورت دەبێتەوە.

گوێگرێکی تر: پرسیاری من بۆ کاک مەنسور حیکمەت ئەوەیە کە لە حکومەتێکی کرێکاری داهاتوودا دەبێت کەسانی وەک فرەخ نگهدار دادگایی بکرێن؟ واتە تەواوی باندەکەی زێرینە؟

مەنسوور حیکمەت: سەبارەت بە دادگاییکردنی خەڵک، بە بۆچوونی من هەر کەسێک لە جیهاندا دادگایی بکرێت، ئەگەر دەسیسەیەکی دیاریکراو هەبێت کە بەڵگەی پێویست لەسەری هەبێت. هیچ کەسێک ناتوانرێت بە گروپێک تۆمەتبار بکرێت. خەڵکی ڕێکخراوە سیاسییەکان بە پشتبەستن بە تاکتیکی سیاسی ئەو ڕێکخراوانە دادگایی ناکرێن. ئەگەر تۆ سکاڵات لە کەسێکی دیاریکراو کرد و بەڵگەی پێویست بدەیتە لایەنی پەیوەندیدار، پێویستە ئەوان بەدواداچوون بکەن و دادگا بزانێت تۆمەتەکانت پشتڕاستکراونەتەوە یان نا. من وەک مرۆڤێک دەبێ لە زۆر کەس ناڕازی بم و بە دڵنیاییەوە دەیخەمە بەردەم لایەنی پەیوەندیدار. لە حکومەتێکی کرێکاریدا خەڵک دەبێت بەرپرسیارێتی کارەکانیان لە ئەستۆ بگرن. بەڵام لە تەنی گفتوگۆی هاوڕێکەماندا وروژاندن هەبوو، کە بەڕێگەدا ئەگەر باسی دادپەروەری بکەین، پێموایە چیتر نابێت ئەم وروژاندنەمان هەبێت. دادپەروەری واتە هەموو کەسێک بەرپرسیارە لەوەی کردوویەتی.

ڕادیۆ ئینتەرناسیۆناڵ: پرسیارێکی دیکە کراوە، ئایا هێرشکردنە سەربەکرێگیراوەکانی کۆماری ئیسلامی لە دەرەوەی وڵات، پێشێلکردنی ئازادی ڕادەربڕینیان نییە؟

مەنسور حیکمەت: بێگومان هێرش وشەیەکی فراوانە. لەوانەیە هێرشێکە پێچەوانەی یاساکانی ئەو وڵاتە بێت. مرۆڤ ناتوانێت لێی بدات و بریندار بکات، لەوانەیە دژی ئازادی قسەکردن نەبێت، بەڵام نایاساییە، پێچەوانەی تەندروستی جەستەیی هاووڵاتیانی ئەو وڵاتەیە. بەڵام ناڕەزایەتی دەربڕین لە لاوە، ناڕەزایەتی دەربڕین لە خوارەوە بۆ خوارەوە، ناڕەزایەتی دەربڕین لە هاووڵاتییەکەوە بۆ هاووڵاتییەکی تر، ناڕەزایەتی دەربڕین لە کەرتی تایبەتەوە بۆ

کەرتی تایبەت، پێشێلکردنی ئازادی ڕادەربڕین نییە. ئەگەر کەسێک هات و چوارپاییەکی لە بەردەم ماڵەکەمان دانا و دەستی کرد بە سوکایەتیکردن، بۆ نمونە ژن کەم عەقڵە و ڕەشپێست پیسەو، ئێرانی فڵان و فڵانە و زنجیرەیەک قسەی جیاکاری و ئیستفزازی بڵێت، ڕەنگە من شمشاڵێک هەڵبگرم و بەشێوەیەک لێبدەم و شتێکی لەو جۆرە بڵێم بە دەنگێکی بەرز تا کەس گوێی لە دەنگی ئەو نەبێت. ئازادی ڕادەربڕینی لایەنی بەرانبەرم پێشێل نەکردووە، ڕێگریم لێکردووە لەو ڕۆژ و کاتە دیاریکراوەدا ئەو وشە تایبەتانە لەو بڕگە تایبەتەدا بڵێت. ئەمە مافی منە. ئەمە ئازادی ڕادەربڕینی منە، بە مانای expression ، نەک بە مانای قسەکردن. ئازادی ئەوەیە هەست و سۆزەکانم پیشانی کۆمەڵگا بدەم و ئەگەر ئەمە ببێتە هۆی ئەوەی نەتوانێت قسەکانی خۆی بڵێت، ئەوە بەڵای من شەرمەزارییە. ئازادی قسەکردن و بەرگری لە دەستدرێژی بەرزە. ئەمە هەمووی باسێکی یاساییە لەسەر ئازادی قسەکردن. ئازادی قسەکردن فۆرمولێکی تر نییە بە سەعات سەدر و “با ئێستا قسە بکات” و “بۆچوونی هەمووان ڕێزیان لێدەگیرێت”. ئازادی ڕادەربڕین مشتومڕێکی یاساییە سەبارەت بە پارێزبەندی هاووڵاتی لە هێرشەکانی دەسەڵات و دامەزراوە و ناوەندە سیاسییەکان کە دەسەڵاتیان بەدەستەوەیە یان دەتوانن لە ڕێگەی کەناڵی یاساییەوە کاریگەرییان لەسەر ژیانی خەڵک هەبێت. سەلامەت بوون لە شەڕانگێزییەکانیان. ئەگەر حکومەتی پەیوەندیدار هات دەستی ئەم کەسە بگرێت و بیبات، لەوانەیە ئازادی ڕادەربڕینی پێشێل بکات و دادگا لە بەرژەوەندی ئەو بڕیار بدات. بەڵام ئەگەر شمشاڵ لێبدەم و هاوار بکەم و جەماوەر کۆبکەمەوە بۆ ئەوەی بو بو، ئازادی ڕادەربڕینم دەربڕیوە نەک بە پێچەوانەوە. ئازادی ڕادەربڕینی ئەو کاتێک گەرەنتی دەکرێت کە مۆڵەتی لە پۆلیس وەربگرێت.

ڕادیۆ ئینتەرنایۆناڵ: پرسیارێکی هاوشێوە لە لایەن کاک مستەفا مەدەنییەوە کرا، بە تایبەتی سەبارەت بە مهاجەرانی، ئەوان پێیان وابوو هەر ئاکسیۆنێک لە دژی ڕەوتێک کە ئێستالە ئێران خەریکە بە زۆر، پاشەکشە پێکردن، پابەندبوون یان هەر شتێک، کە بەڕادەیەک مل بە داواکاری و ئازادییەکانی خەڵک دەدات. بەڕای ئەو هەڵەیە. بەڵام دوا پرسیاری من بۆ ئەوە ئەوەیە، ئایا حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری درێژە بەو جۆرە کارانە دەدات، وەک کردەوەی ئەڵمانیا دژی سروش یان کردەوەی ستۆکهۆڵم دژی مهاجەرانین و چۆن؟

مەنسوور حیکمەت: با شتێک لەسەر وتارەکەی بەڕێز مەدەنی بڵێم؛ ئەگەر من لە جێگای موهاجەرانی یان خاتەمی بومایە بە دڵنیاییەوە سوپاسی ئەوانم دەکرد، چونکە چ بەرگرییەکی باشتر هەیە لەوەی کەسێک بێت و بڵێت هێرشکردنە سەریان دروست نییە. ئەگەر مهاجەرانی بە

ئەدەب بێت، پێویستە بڵێت زۆر سوپاس کاک مەدەنی.

سەبارەت بەو ڕاستییەی کە پرسیارت کرد کە ئایا ئەم جۆرە ئاکسیۆنانەی حیزبی کۆمۆنیست پەرەی بێدەدرێت، هەندێک کەس پێیان وایە کە لە بەرامبەر بزووتنەوە سیاسی و ناڕەزایەتییەکانمان وەک تووخمە ئازادیخوازەکانی ئەو کۆمەڵگایی□ بەرامبەر بە نیزامی کۆنەپەرستانەی ئێران، بە واژۆ کۆکردنەوە و دەرکردنی بەیاننامە ، بۆ نموونە دۆخی دەرەوەی وڵات ئەبێتە دۆخێک، ئەگەری ئەوە هەیە بچین لە پەناگە دابنیشین و کۆماری ئیسلامی بتوانێت لە دەرەوە کۆبوونەوەکانی خۆی ئەنجام بدات. ئێمە پێشوازی لەم واژۆ کۆکردنەوانە دەکەین. من ئەمە دەڵێم بۆ ئەوەی توشی سەر سوڕمان نەبن کە دەبینن سەرەڕای ئەم "فشارانە"، ئێمە هەست بە هیچ فشارێک لەسەر خۆمان ناکەین. چونکە خەڵکی ئێران چاویان لێیە. ئەوەی لە ئێرانە هەمان کارە کە ئێمە دەیکەین، واتە گوشار دەخاتە سەر ڕێژیم، هاوپەیمانی خۆی لە ئێمەدا دەدۆزێتەوە و دەڵێت بژی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری ئێران کە مەیدانەکەی بەرتەسک کردووەتەوە بۆ ئەوان لە دەرەوەی وڵات. ئەگەر بیرۆکەی چەقبەستووی کەسێک، بەناو بیرۆکەی خۆڕازیکەر سەبارەت بە ئازادی ڕادەربڕین، کە هیچ پەیوەندییەکیان بە توێژی ئازادی ڕادەربڕینەوە نییە، ئازار بدرێ، کێشەکە لە فێرک□ارییە فەلسەفیەکانی حیزبدایە. دەتوانێ لە ڕوانگەیەکی واقیعیتر و سیاسیتر و ئینسانی ڕاستەقینەترەوە سەیری ئازادی ڕادەربڕین بکات، نەک لە گۆشەنیگای تاکتیکییەوە کە شتێک لە بەرژەوەندی خاتەمی کۆتایی پێبێت یان نا. لە دەرەوە، ئەگەر بتوانین بە ڕێگەی سیاسی (ئێمە ڕێکخراوێکی توندوتیژ نین، ڕێکخراوێکی سیاسیین، خۆپیشاندان دەکەین، بانگەشەی هەڵبژاردن دەکەین، پیکێت دەکەین، دروشم دەدەین) بەم شێوازە تایبەتانە، ئەگەر بتوانین لە دەرەوەی وڵات ڕێگری لە کۆبوونەوەی بەکرێگیراوێکی کۆماری ئیسلامی بکەین. بۆ ئەوەی تا کۆتایی ڕایبگرین، ئێمە شانازی بەمەوە دەکەین و بەردەوام دەبین.

ئەوەی بەڕای من زۆر ڕونە ئەوەیە کە لایەنگرانی خاتەمی لە ئۆپۆزسیۆن هیچ جیاوازییەک لە نێوان خۆیان و ئەم فراکسیۆنەدا نابینن. بۆ نموونە ئەگەر بچین بە کاک موهاجەرانی بڵێین هۆو! ئاغای مەعروفی ئەمە دەباتە سەر خۆی و دەڵێت من ستەمم لێکرا. یان بۆ نموونە ئەگەر ئێمە ناڕەزایەتی دەرب□ین لە دژی سروش، کەسێک لە ڕێکخراوی بەناو چەپدا ناڕەحەت دەبێت. واتە ئامادە نین جیاوازی بکەن لە نێوان خۆیان و سروش، لە نێوان خۆیان و مهاجەرانیدا. ئیتر ئەمە کێشەی من نییە. ئێمە دژی سرۆش خۆپیشاندانمان کرد، نەک دژی هاوکارەکانی سروش لە ئۆپۆزسیۆن. تا ئێستا هیچمان لەسەر ئەمانە

نەکردووە. ئەگەر ئێمەش وامان کرد، مافی خۆمان هەبوو، بەڵام نەمانکرد. هەڵەی سیاسی ئێمە ئەوە نییە پێش بە چالاکیی نەیارانی ڕژێم بگرین، تەنانەت ئەگەر دروشمی ئەم نەیارانەی ڕژێم بنیاتنانی لەگەڵ ڕژێمیش بێت. ئەمە سیاسەتی پیکەتکردن و ڕێگریکردنمان لە ڕێکخستنی کۆبوونەوەیان نییە. ئەو بەشەی کە بەتەواوی بابەتی چالاکیی ئەمەیە و ئەوەی پێی دەوترێت پیکەت و ڕێگریکردن، خودی ڕژێمەکانن. ئێستا چ دەسەڵاتەکە، چ دەسەڵاتەکە تازە خانەنشین بووە و چاوەڕێی خزمەتە. ئەمە بە دووربین پەیوەندییەکانی ناو فراکسیۆنەکان پێیەوە ناکەین، بە ئەوەی هەر لەو ساتەوەختەی کە کەسێک تووڕە دەبێت، لە باوەش بگرین و پێی بڵێین کە پەیوەندی بە ئەردوگای شۆڕشگێڕییەوە کردووە. پێم وایە کاک سروش بووەتە ئۆپۆزیسیۆنی ناوخۆی نیزام و لایەنگری جۆرێکی تری حکوومەتی ئیسلامی. ئەمە کێشەی ئاغای سروشە لەگەڵ هاوڕێ کۆنەکانی. پێکەوە ئەم حکومەتەیان هێناوەتە سەر کار. بەڵام ئەگەر وا گریمانە بکەیت کە زۆرینە دەچێتە شوێنی کۆبوونەوەیەک، هەرچەندە هەڵوێستی ئەو جیاواز نییە لە هەڵوێستی سروش، بەڵام ڕێکخستنەکانی ئێستامان لە ڕێکخراوەکەماندا بۆ ئەوە نییە زۆرینە لە ڕێکخستنی کۆبوونەوەکەیدا تێکبدات. بەڵام ئەمە بەو مانایە نییە کە نەچینە هەڵە، دەست بەرز نەکەینەوە، قسە ناکەین. ئێمە هەموو ئەم کارانە دەکەین. بەڵام دەتوانن دڵنیابن لەوەی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری بە نیازی ڕێگری لە ڕێکخستنی ڕێکخراوە ئۆپۆزسیۆنەکان نییە. هەرگیز شایانی نییە.

ڕادیۆ ئینتەرناسیۆنال: مەنسور حیکمەت، سوپاس بۆ پەیوەندیەکەت، ئەگەر هەر تێبینییەکی کۆتاییت هەبوو، تکایە بفەرموون.

مەنسوور حیکمەت: تەنیا دەمەوێت داوا لە هەموو هاوڕێکانم بکەم کە نیگەرانن لە بارودۆخی ئێران و لە هەڵوێستێکی ئازادیخوازانەی ڕاستەقینەوە، بچنە ناو حزبی کۆمۆنیستی کرێکارییەوە. ئەم دۆخەی ئەم دواییە دەریدەخات کە لە کوێ وەستاوە. دوای ئەو هەموو باسە سەبارەت بە “سەردەم”، یەکێتی سۆڤیەت و چین، سەردەمی نوێ و نەزمی نوێی جیهانی، شێوازی بەرهەمهێنان، پۆست مۆدێرنیزم و مۆدێرنیزم و هەموو شتێک، دواجار ئەوە ڕوون دەبێتەوە کە چ کەسانێک لە دژی کۆنەپەرستی ئیسلامی سەردەمی ئەمە وەستاون ، کە چ کەسانێک لە بەردەم ناسیۆنالیزمی کۆنەپەرستی سەردەمی ئەمەدا وەستاون و لە کۆتاییدا، کە لە بەردەم ڕژێمی کۆنەپەرستی ئیسلامی ئێستا وەستاون. جێگای هەموو ئەو کەسانەی حەز دەکەن لە کۆمەڵگەیەکی ئازاددا بژین و بە مافی مرۆڤی دەزانن لە حیزبی ئێمەدایە. ناوی ئێمە حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریە، بەڵام دەرگاکە کراوەیە بۆ هەموو ئەوانەی دەیانەوێت لە ڕیزەکانی ئەم حیزبەدا خەبات بۆ ئەو ئامانجانە بکەن و هەرکەسێک

بچێتە ناو ئەم حیزبەوە وەک ئەوە وایە سی ساڵە ئەندامی ئەم حیزبە بێت ساڵانێک لە یەکەم ڕۆژەوە، هەموو مافەکانی بەشدار بوونی لە چارەنووسی ئەم حزبەدا هەیە. بانگەوازی من بۆ هەرکەسێک کە لەم ڕۆژانەدا دەیبینم یان ئامادەیە بە ماوەی پێنج خولەک گوێچکەیم بداتێ بەقەرز ، ئەوەیە کە پێیوەست ببێ بەحیزبەکەمانەوە.

لە گۆڤاری ئیسکرا ژمارە ٧ وەرگیراوە
٢٢ی خوردادی ١٣٧٧ – ١٢ی حوزەیرانی ١٩٩٨
hekmat.public-archive.net #1360fa.html